

Asettamis päätös

23.9.2024

VN/24196/2023
VN/24196/2023-OM-11

Jakelussa mainituille

Työperäistä hyväksikäyttöä koskevan sääntelyn muuttaminen

Työryhmän asettaminen

Oikeusministeriö on tänään asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on tarkastella työperäistä hyväksikäyttöä koskevia rikoslain (39/1889) muutostarpeita ja valmistella tarvittavat lainsäädäntömuutokset. Samalla arvioidaan ja valmistellaan kyseisistä muutoksista aiheutuvat muutokset muuhun lainsäädäntöön, kuten liiketoimintakiellosta annettuun lakiin (1059/1985).

Toimikausi

Työryhmän toimikausi on 23.9.2024–30.6.2025.

Tausta

Oikeusministeriö julkaisi 4.4.2023 selvityksen vakavaan alipalkkaukseen perustuvasta työntekijöiden hyväksikäytöstä ja siihen reagoinnista (Oikeusministeriön julkaisuja, Selvityksiä ja ohjeita 2023:19). Tässä oikeusministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön teettämässä selvityksessä tarkasteltiin erityisesti sitä, kuinka vakavaan alipalkkaukseen on mahdollista reagoida voimassa olevin rikoslain säännöksin ja pitäisikö rikoslakia kehittää, jotta alipalkkaukseen pystyttäisiin puuttumaan nykyistä tehokkaammin. Selvityksen johtopäätöksissä todettiin, ettei alipalkkaustapauksiin soveltuva rikosoikeudellinen sääntelykokonaisuus muodosta erityisen systemaattista kokonaisuutta. Jatkoselvitystä myös oikeushenkilön rangaistusvastuun laajentamisesta rikoslain 36 luvun (769/1990) kiskontarikoksiin pidettiin perusteltuna.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman 20.6.2023 mukaan (s. 204) ”Työntekijöiden hyväksikäytön estämiseksi kiristetään merkittävästi väärinkäytöksistä määrättäviä rangaistuksia ja tehostetaan valvontaa. Toteutetaan ainakin seuraavat uudistukset: Korotetaan työelämässä tapahtuvan hyväksikäytön rangaistavuutta korvaamalla nykyinen kiskonnantapaista työsyryntää koskeva pykälä kiskonnalla työelämässä ja törkeällä kiskonnalla työelämässä. Säädetään törkeän tekemuodon rangaistusminimiksi vankeusrangaistus. Muutetaan lainsäädäntöä niin, että edellä mainituista rikoksista voidaan rangaistuksen lisäksi määrätä tekijä liiketoimintakieltoon. Ulotetaan oikeushenkilön rangaistusvastuu kiskontaan ja törkeään kiskontaan työelämässä.”

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Oikeusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 25
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1606 7730
+358 9 1606 7730

kirjaamo.om@gov.fi
oikeusministerio.fi

Vastaava kirjaus on otettu työperäisen hyväksikäytön vastaiseen toimenpideohjelmaan (Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2024:3).

Työryhmän tehtävät

Työryhmän tehtävänä on arvioida työperäisen hyväksikäytön rikosoikeudellista sääntelyä ja valmistella väärinkäytöksistä määrättävien rangaistusten kiristämiseksi tarvittavat säännösehdotukset hallitusohjelmakirjauksen perusteella.

Työryhmä valmistele myös rikoslakiin ehdotettavista muutoksista aiheutuvat muut lainsäädäntömuutokset, jotka voivat koskea esimerkiksi liiketoimintakiellosta annetun lain säännöksiä.

Työryhmä laatii mietintönsä hallituksen esityksen muotoon.

Työryhmän kokoonpano

Puheenjohtaja:

Eriyisiasiantuntija Jalo Vatjus-Anttila, oikeusministeriö

Jäsenet:

Eriyisiasiantuntija Tiina Turunen, oikeusministeriö

Eriyisiasiantuntija Ariann Grandell, työ- ja elinkeinoministeriö

Poliisitarkastaja Juha Tuovinen, sisäministeriö

Hallitussihteeri Anni Pietarinen, sosiaali- ja terveysministeriö

Hovioikeudenneuvos Anniina Teronen, Helsingin hovioikeus

Valtionsyyttäjä Tuire Tamminiemi, valtakunnansyyttäjän toimisto

Poliisitarkastaja Mikko Kiiski, Poliisihallitus

Asianajaja Tuomas Sunnari, Suomen Asianajajaliitto

Väitöskirjatutkija Anna-Sofia Selkämaa, Helsingin yliopisto

Tiina Turunen toimii myös työryhmän sihteerinä.

Työryhmä voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita.

Työryhmän kokoonpanossa on otettu huomioon naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:n vaatimus siitä, että jäseniä tulee olla kumpaakin sukupuolta vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

Kustannukset

Työryhmä hoitaa tehtävänsä virkatyönä, eikä työryhmän työskentelystä makseta kokouspalkkioita.

Osastopäällikön sijainen, yksikönpäällikkö Jussi Matikkala

Lainsäädäntöneuvos

Leena Mäkipää

Jakelu Työryhmän puheenjohtaja ja jäsenet

Tiedoksi Oikeusministeriö
- ministeri Meri
- erityisavustaja Liesegang
- kansliapäällikön sijainen, osastopäällikkö Leinonen
- viestintäyksikkö
- kriminaalipolitiikka- ja rikosoikeusosasto
Työ- ja elinkeinoministeriö
Sisäministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Tuomioistuinvirasto
Syyttäjälaitos
Poliisihallitus
Suomen Asianajajaliitto
Helsingin yliopisto

VN/24196/2023-OM-11

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: